

**АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ**

**РІШЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ**

20.12.2017

м. Черкаси

23 – р/к

Справа № 04-21-02/17

Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції та
накладення штрафу

Адміністративна колегія Черкаського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали справи № 04-21-02/17 про порушення законодавства про захист економічної конкуренції споживчим товариством «Жашківський ринок» (вул. Костромська, 52, місто Жашків, Черкаська область, 19200, ідентифікаційний код юридичної особи 37935124) та подання про попередні висновки у справі від 20.11.2017 № 208/04-пв,

В С Т А Н О В И Л А:

Розпорядженням адміністративної колегії Черкаського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 20.09.2017 № 24-рп/к розпочато розгляд справи за ознаками вчинення порушення споживчим товариством «Жашківський ринок» законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, пунктом 1 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції, у вигляді зловживання монополюючим (домінуючим) становищем на ринку комплексних послуг з надання місць для торгівлі продовольчими і непродовольчими товарами, на ринку в межах м. Жашків, шляхом встановлення таких цін, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.

У ході розгляду справи встановлено наступне.

Територіальним відділенням, з метою здійснення державного контролю за додержанням законодавства про захист економічної конкуренції проведено дослідження стану конкуренції на ринку комплексних послуг з надання місць для торгівлі продовольчими і непродовольчими товарами, надання в оренду торгових приміщень (площ) на ринках в межах м. Жашків Черкаської області.

При аналізі інформації, яку було надано Товариством (листи від 01.08.2017 № 15, від 01.08.2017 № 16, від б/д № б/н (вхід. від 04.10.2017 № 3266/04) встановлено.

Споживче товариство «Жашківський ринок» (надалі – СТ «Жашківський ринок», Товариство) діє відповідно до Статуту, затвердженого загальними Зборами членів споживчого товариства протокол № 1 від 26.12.2011. Дата державної реєстрації 29.12.2011, номер запису 10031020000000780, має самостійний баланс, розрахунковий та інші рахунки в банках, круглі печатки зі своєю назвою, штампи, фірмові бланки та інші реквізити.

Місцезнаходження Товариства: вул. Костромська, 52, місто Жашків, Черкаська область, 19200, ідентифікаційний код юридичної особи 37935124.

Основним видом діяльності є :

68.20 Надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна.

Згідно Статуту, споживче товариство «Жашківський ринок» – це добровільне об'єднання громадян та юридичних осіб для спільного ведення господарської діяльності з метою поліпшення свого економічного та соціального стану. Діяльність споживчого товариства будується на принципах добровільності членства, демократизму, соціальної справедливості, взаємодопомоги та співробітництва, вільного господарського функціонування на основі ринкових відносин. Відносини, пов'язані із створенням і діяльністю Товариства, регулюються Законом України «Про споживчу кооперацію», Законом України «Про кооперацію» іншими законодавчими актами України і нормативними документами споживспілок та Центральної спілки споживчих товариств України. Споживче товариство на добровільних засадах може входити до складу інших споживчих товариств, дотримуючись зобов'язань членів спілки, визначених її статутом та має право вільного виходу з неї.

Свою господарську діяльність щодо комплексних послуг з надання місць для торгівлі продовольчими та непродовольчими товарами на ринку, надання в оренду торгових приміщень (площ) на ринку в межах м. Жашків Товариство здійснює на праві оренди на території, яка належить Жашківському районному споживчому товариству (свідоцтво на право власності від 13.07.2002 № 28).

Між споживчим товариством «Жашківський ринок» та Жашківським районним споживчим товариством укладений договір оренди об'єкта нерухомості.

Таким чином, СТ «Жашківський ринок» здійснює господарську діяльність та є суб'єктом господарювання у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

Відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 01.04.2002 за № 317/6605 (зі змінами), територіальним відділенням проведено дослідження ринку комплексних послуг з надання місць для торгівлі продовольчими і непродовольчими товарами, надання в оренду торгових приміщень (площ) на ринках в межах м. Жашків Черкаської області.

Об'єктом аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є споживче товариство «Жашківський ринок», яке протягом 2015-2016 років та першого півріччя 2017 року надавало послуги з надання місць для торгівлі продовольчими та непродовольчими товарами та оренди торгових приміщень (площ) на ринку в межах м. Жашків Черкаської області.

Перелік товарів щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання складається з товару, який обертається на ринку і який має для покупців ознаки одного (подібного, аналогічного) товару.

Відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» товар - будь-який предмет господарського обороту, в тому числі продукція, роботи, послуги, документи, що підтверджують зобов'язання та права (зокрема, цінні папери).

Комплексні послуги з надання місць для торгівлі продовольчими і непродовольчими товарами складаються з надання (утримання, оренда) торговельних місць для торгівлі продовольчими і непродовольчими товарами та ринкових послуг, пов'язаних з реалізацією продовольчих і непродовольчих товарів (розруб м'яса, зберігання продуктів у холодильниках, зберігання речей у камерах схову, оренда холодильного та торговельного обладнання, прокат вагів і гир, фартухів, нарукавників, лопаток, лотків, лавок, стільців тощо), причому, отримання споживачами ринкових послуг, які пов'язані з реалізацією продовольчих і непродовольчих товарів, неможливе без отримання послуг з утримання (оренди) торговельних місць.

Таким чином, товаром щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище Товариства, є комплексні послуги з надання місць для торгівлі продовольчими та непродовольчими товарами, надання в оренду торгових приміщень (площ) на ринку, які мають для покупців (споживачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару.

Основними споживачами комплексних послуг з надання місць для торгівлі продовольчими і непродовольчими товарами, надання в оренду торгових приміщень (площ) на ринку є фізичні особи та суб'єкти господарювання (фізичні особи-підприємці та юридичні особи), які здійснюють реалізацію продовольчих і непродовольчих товарів на ринку і наймають

(використовують чи орендують) торговельні місця для реалізації продовольчих і непродовольчих товарів та отримують ринкові послуги, пов'язані з реалізацією продовольчих і непродовольчих товарів на ринку.

Товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів, у межах якої споживач за звичних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.

Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється із переліку товарів, які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).

Одним із показників взаємозамінності товару є подібність призначення, споживчих властивостей, умов використання тощо; подібність фізичних, технічних, експлуатаційних властивостей і характеристик, якісних показників тощо; наявність спільної групи споживачів товару (товарної групи); відсутність суттєвої різниці в цінах.

Особливістю надання комплексних послуг з надання місць для торгівлі продовольчими і непродовольчими товарами для споживачів є можливість отримати їх лише в межах суб'єктів господарювання, які мають статус ринку, інші суб'єкти господарювання надавати такі послуги не можуть.

Таким чином, товарними межами ринку є комплексні послуги з надання місць для торгівлі продовольчими та непродовольчими товарами та надання в оренду торгових приміщень (площ) на ринку.

Територіальні (географічні) межі ринку певного товару визначаються шляхом встановлення мінімальної території, за межами якої, з точки зору споживача, придбання товарів, що належать до групи взаємозамінних товарів, є неможливим або недоцільним.

В силу економічних обставин, пересічним громадянам вигідно придбавати споживчі товари на певному ринку міста, що максимально наближений до споживача і дозволяє йому швидко (без додаткових затрат часу та економічних затрат) придбати всі необхідні товари. Таким чином, діяльність ринку обумовлена наявністю покупців, без яких ринок діяти не може.

Відтак, територіальними (географічними) межами ринку комплексних послуг з надання місць для торгівлі продовольчими та непродовольчими товарами, надання в оренду торгових приміщень (площ) на ринку є територія м. Жашків в межах якої здійснює діяльність споживче товариство «Жашківський ринок» із надання комплексних послуг з надання місць для торгівлі продовольчими та непродовольчими товарами, надання в оренду торгових приміщень (площ) на ринку, оскільки зазначений ринок має сталу структуру та постійних споживачів (покупців).

Часові межі дослідження ринку.

Часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило - рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями і споживачами утворює ринок із сталою структурою. Ринок товару, на якому протягом певного періоду часу діє один і той самий склад продавців і покупців (споживачів), може розглядатися як ринок із сталою структурою.

Часовими межами ринку комплексних послуг з надання місць для торгівлі продовольчими і непродовольчими товарами, надання в оренду торгових приміщень (площ) на ринку у межах м. Жашків визначено 2015-2016 роки та перше півріччя 2017 року.

Визначення потенційних конкурентів та бар'єрів вступу на ринок.

Потенційними конкурентами надавачів комплексних послуг з надання місць для торгівлі продовольчими і непродовольчими товарами, надання в оренду торгових приміщень (площ) на ринку в межах м. Жашків є суб'єкти господарювання зі статусом ринку, які мають відведену в установленому порядку земельну ділянку (на праві власності чи оренди), майнові комплекси з необхідним обладнанням та розвинутою комунальною інфраструктурою, відповідні кадрові ресурси та документи про відповідність комплексних послуг з надання місць для торгівлі продовольчими і непродовольчими товарами на ринку нормативно-правовим актам, проте з певних причин не реалізують можливості надання вищезазначених послуг.

Так, потенційними конкурентами нині діючих на вищезазначеному ринку суб'єктів господарювання можуть бути стихійні ринки міста за умови узаконення ними своєї діяльності та отримання офіційного статусу ринку.

Визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єкта господарювання на ринку.

Відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції», монопольним (домінуючим) вважається становище суб'єкта господарювання, частка якого на ринку товару перевищує 35 відсотків, якщо він не доведе, що зазнає значної конкуренції.

На території м. Жашків діє два суб'єкти господарювання, що мають статус ринку та протягом 2015-2016 років та першого півріччя 2017 року надавали комплексні послуги з надання місць для торгівлі продовольчими та непродовольчими товарами, надання в оренду торгових приміщень (площ) на ринку (див. Таблицю № 1).

Таблиця № 1

№п/п	Назва суб'єкта господарювання	К-ть торговельних місць	Частка, %
1.	СТ «Жашківський ринок»	1150	96,7%
2.	ТОВ «143 кілометр»	39	3,3%
	Всього:	1189	100%

Частка споживчого товариства «Жашківський ринок» на ринку комплексних послуг з надання місць для торгівлі продовольчими і непродовольчими товарами, надання в оренду торгових приміщень (площ) на ринках в територіальних межах міста Жашків протягом 2015-2016 років та першого півріччя 2017 року складає 96,7%.

Таким чином, споживче товариство «Жашківський ринок» займало монопольне (домінуюче) становище на ринку комплексних послуг з надання місць для торгівлі продовольчими і непродовольчими товарами, надання в оренду торгових приміщень (площ) на ринках в територіальних межах міста Жашків протягом 2015-2016 років та першого півріччя 2017 року з часткою, що перевищує 35 % та не зазнавало значної конкуренції.

Відносини у сфері діяльності суб'єктів господарювання, які мають правовий статус ринків, здійснюються відповідно до Правил торгівлі на ринках, затверджених спільним наказом Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України, Міністерства внутрішніх справ України, Державної податкової адміністрації України, Державного комітету стандартизації, метрології та сертифікації України від 26.02.2002 № 57/188/84/105, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 22 березня 2002 року за № 288/6576 (із змінами) (надалі – Правила).

Відповідно до Правил ринку – це суб'єкт господарювання, створений на відведеній за рішенням місцевого органу виконавчої влади чи органу місцевого самоврядування земельній ділянці і зареєстрований в установленому порядку, функціональними обов'язками якого є надання послуг та створення для продавців і покупців належних умов у процесі купівлі-продажу товарів. Місце для торгівлі (торговельне місце) – це площа, відведена для розміщення необхідного для торгівлі інвентарю (вагів, лотків тощо) та здійснення продажу продукції з прилавків (столів), транспортних засобів, причепів, візків (у тому числі ручних), у контейнерах, кіосках, палатках тощо. В залежності від строку користування, торгове місце може надаватися як на підставі договору оренди торгового місця так і без укладання відповідних договорів за умови оплати послуг ринку.

Тарифи на послуги ринку, згідно Правил, що пов'язані із забезпеченням діяльності ринкового господарства, установлюються адміністрацією ринку відповідно до чинного законодавства. Адміністрація ринку при наданні продавцям торговельних місць на визначений термін укладає з ним письмову угоду в якій рекомендується зазначити термін дії угоди, асортимент (вид) товарів, що реалізуються, розташування торговельного місця, умови оренди торговельного місця, розмір та порядок оплати за оренду майна, перелік послуг, які надає ринок, та їх вартість.

Платні послуги являють собою надання місць для торгівлі, а також послуги з обслуговування цих торговельних місць. Тарифи на послуги є вільними, формування та застосування яких має здійснюватись відповідно до вимог законодавства.

Відповідно до матеріалів, отриманих територіальним відділенням, встановлено, що тарифи на послуги Товариством розробляються самостійно та затверджуються відповідними розпорядженнями голови споживчого товариства «Жашківський ринок», які у свою чергу

обов'язково затверджуються Постановами Правління Жашківського районного споживчого товариства.

Товариство при визначенні розміру тарифів на платні послуги керується Положенням про визначення розміру тарифів на платні послуги ринків споживчої кооперації України, яке затверджено Постановою шостих зборів Ради Укоопспілки дев'ятого скликання від 12.11.2008 (надалі – Положення).

Згідно Положення, плата за утримання торговельних місць на кооперативних ринках є одним із видів тарифів за тимчасове користування відповідним чином обладнаного місця для здійснення купівлі-продажу різноманітних товарів.

При обґрунтуванні тарифу слід враховувати прямі витрати, безпосередньо пов'язані з утриманням і обслуговуванням торгових місць, і частину адміністративних та інших непрямих витрат, що відносяться на торгові місця. До поточних витрат слід відносити: витрати на оплату праці персоналу, що обслуговує ринок (контролерів, касирів, водіїв, охоронців і інших працівників), відрахування на соціальні заходи, суму амортизаційних відрахувань, плату за землю, комунальні послуги, дезінфекцію, витрати на забезпечення працівників спецодягом, витрати на ремонт, на позавідомчу охорону, пожежну безпеку, інші витрати, які можуть бути безпосередньо віднесені до конкретного об'єкта витрат.

Проте, слід зазначити, що Положення не є офіційним документом, оскільки не пройшло встановлену законодавством процедуру реєстрації у Міністерстві юстиції України.

Відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», регулювання питань методології бухгалтерського обліку та фінансової звітності здійснюється Міністерством фінансів України, яке затверджує національні положення (стандарт) бухгалтерського обліку, інші нормативно-правові акти щодо ведення бухгалтерського обліку та фінансової звітності. Міністерством юстиції України від 19.01.2000 № 27/4248 затверджено Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» (далі – Положення (стандарт)), яке визначає методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про витрати підприємства по об'єктах витрат (продукції, робіт та послуг) або від діяльності підприємства та її розкриття у фінансовій звітності.

У пункті 2 Положення (стандарт) визначено, що його норми застосовуються підприємствами, організаціями та іншими юридичними особами незалежно від форм власності.

Разом з тим, пункти 12-14 Положення (стандарт) відображають спосіб віднесення витрат до конкретного об'єкта витрат (продукції, роботи та послуги), а пункт 16 Положення (стандарт) – спосіб розподілення загальновиборничих витрат на кожен об'єкт витрат з використанням бази розподілу (години праці, заробітної плати, обсягу діяльності, прямих витрат тощо). Перелік і склад статей калькулювання виробничої собівартості продукції (робіт, послуг) встановлюються підприємством.

Плата за торгове місце за своїм економічним змістом є одним з видів тарифів за надання у тимчасове користування відповідним чином обладнаного місця для здійснення купівлі-продажу різноманітних товарів. Механізм формування плати вартості одного торгового місця при наданні комплексних послуг передбачений нормативно-правовими актами, які регулюють діяльність суб'єктів господарювання, що мають правовий статус ринків. Витрати ринків, що закладаються в тарифи, повинні бути економічно обґрунтовані, а рентабельність – оптимальна.

Протягом 2015-2016 років та першого півріччя 2017 року Товариством надавались наступні послуги:

- з надання торгового місця на ринку;
- з надання торгового місця в павільйонах.

Одночасно Товариством надавались такі додаткові платні послуги, а саме: розруб м'яса, зважування на торгових вагах, видача довідок, об'ява по місцевому радіовузлу, зберігання особистих речей на складах, заїзд для розвантаження, видача на прокат фартухів і наруківників, видача вагів циферблатних з гирями, видача лавок.

Розрахунок тарифів на комплексні послуги з надання місць для торгівлі продовольчими і непродовольчими товарами здійснювався шляхом розподілу всіх витрат Товариства на кожну послугу відповідно до їх питомої ваги у доходах по СТ «Жашківський ринок».

Так Товариством до розрахунків витрат по всіх послугах закладено наступні статті: заробітна плата з нарахуваннями, орендна плата, амортизація, єдиний податок, ремонт та повірка ваг, послуги охорони, експлуатаційні та комунальні витрати, інші витрати пов'язані з утриманням і обслуговуванням, обслуговування РРО, знос МШП та ПП, господарські витрати, поточні ремонти, внутрішньогосподарські відрахування та рентабельність (див. Таблицю № 2)

Таблиця № 2

№ п/п	Статті витрат	Витрати за 2016 рік	Планові витрати на 2017 рік
1	Заробітна плата з нарахуванням	72155	98000
2	Орендна плата	81206	82000
3	Амортизація	2654	3000
4	Єдиний податок	75282	94000
5	Ремонт та повірка ваг	13110	15000
6	Послуги охорони	3672	4000
7	Експлуатаційні та комунальні послуги	90685	100000
8	Інші витрати пов'язані з утриманням та обслуговуванням	356545	362000
9	Обслуговування РРО	3693	4000
10	Знос МШП та ПП	3344	6000
11	Господарські витрати	23957	40000
12	Поточні ремонти	17100	150000
13	Внутрішньогосподарські відрахування	692000	680000
	Всього:	1435568	1638000
	Рентабельність		212940
	Разом:		1850940

Територіальним відділенням було здійснено аналіз розрахунків витрат та встановлено, що Товариством до витрат закладено єдиний податок у розмірі більше 5% на який нарахована рентабельність.

Слід зазначити, що економічного обґрунтування статей витрат собівартості торгового місця Товариством не надано.

Згідно штатного розпису у Товаристві затверджено 2 штатні одиниці, а саме: голова товариства та головний бухгалтер. Окрім цього, за цивільно-правовими угодами працюють ще 16 чоловік для надання послуг на ринку (для справляння плати з продавців за утримання торгового місця – 5, справляння плати з продавців у м'ясному павільйоні та видачі інвентарю та спецодягу – 1, розрубку туш свиней, ВРХ та інших тварин – 2, прибирання території – 4, спостереження за об'єктом – 3, забезпечення експлуатації електроустаткування та пристроїв – 1). Однак, розрахунку заробітної плати вищезазначених працівників Товариством не надано.

Тобто, заробітна плата, що включена у розрахунки тарифів на послуги ринку є необґрунтованою.

Так, згідно статей витрат (див. таблиця № 2), які входять до розрахунку вартості послуг, наданої листом від 01.08.2017 № 15, до статті витрат «заробітна плата з нарахуванням» (тобто стаття «витрати на оплату праці») включено заробітну плату лише адмінперсоналу Ринку (голови Споживчого товариства та головного бухгалтера), а заробітну плату з нарахуванням 16 працівників, які надають послуги з обслуговування торговельних місць на ринку віднесено до статті «інші витрати пов'язані з утриманням та обслуговуванням».

Однак, відповідно до Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати», до складу прямих витрат на оплату праці включаються заробітна плата та інші виплати робітникам, зайнятим у виробництві продукції, виконанні робіт або наданні послуг, які можуть бути безпосередньо віднесені до конкретного об'єкта витрат. До складу інших прямих витрат включаються всі інші виробничі витрати, які можуть бути безпосередньо віднесені до конкретного об'єкта витрат, зокрема відрахування на соціальні заходи, плата за оренду земельних і майнових паїв, амортизація, втрати від браку та витрати на виправлення такого технічно неминучого браку. До складу інших витрат включаються витрати, які виникають під час діяльності (крім фінансових), але не пов'язані безпосередньо з виробництвом та/або реалізацією продукції (товарів, робіт, послуг).

Також, слід відмітити, що згідно калькуляції вартості послуг, загальний фонд оплати праці по Товариству за 2016 рік становив 428699,00 грн. (адмінперсонал та працівники, які

надають послуги з обслуговування торговельних місць). Однак, за даними Головного управління Пенсійного фонду України в Черкаській області (лист від 09.10.2017 № 9333/05-02) – загальний фонд оплати праці по СТ «Жашківський ринок» за 2016 рік становив 355194,52 грн. Таким чином, заробітна плата з нарахуваннями, яка включена у тарифи на комплексні послуги з надання місць для торгівлі продовольчими і непродовольчими товарами на ринку є необгрунтованою.

Слід зазначити, що стаття витрат «внутрішньогосподарські відрахування», яка є однією із складових при формуванні тарифів на всі послуги становить майже 48% всіх витрат Товариства. Зазначена стаття витрат закладена у калькуляції на всі види послуг на ринку без будь-яких обгрунтувань. СТ «Жашківський ринок», як підтвердження правильності своїх дій щодо статей витрат закладених у розрахунки вартості ринкових послуг, надало копію постанови Правління Жашківського районного споживчого товариства від 05.01.2016 № 1 де зазначено наступне: *«Правління Жашківського районного споживчого товариства постановляє: затвердити внутрігосподарські відрахування для споживчого товариства «Жашківський ринок» на користь Жашківського райст на 2016 рік в розмірі 692,0 тис. грн. на утримання апарату управління та проведення ремонтів і поліпшення основних засобів»* (мовою оригіналу).

Однак, СТ «Жашківський ринок» не є структурним підрозділом Жашківського районного споживчого товариства, а відповідно до Статуту взаємовідносини між ними будуються на договірних засадах. Також, згідно довідки з ЄДРПОУ від 13.06.2012 № 506422 Товариство є окремою юридичною особою, здійснює господарську та іншу діяльність з дня його реєстрації.

Враховуючи вищезазначене, зазначені витрати не повинні закладатись до розрахунку вартості послуг, які надаються Товариством.

Одночасно, слід зазначити, що для надання Товариством ринкових послуг між Жашківським районним споживчим товариством та СТ «Жашківський ринок» укладено договір оренди об'єкта нерухомості від 01.01.2016 № 2. За умовами договору передбачено наступне: *«... Орендодавець передає, а Орендар приймає у тимчасове платне користування (оперативну оренду) об'єкти нерухомості загальною площею 1287,8 кв.м., що знаходяться за адресою м. Жашків, вул. Костромська, 52. Орендарю одночасно надається право користування земельною ділянкою, на якій знаходиться об'єкт оренди та яка прилягає до нього загальною площею 24800 га. Загальний розмір орендної місячної плати за користування об'єктом оренди становить 6591,00 грн в т.ч. ПДВ. Крім орендної плати Орендар відшкодовує вартість усіх комунальних послуг та експлуатаційних послуг та витрат»* (мовою оригіналу).

У ході розгляду справи Товариство листом від б/д № б/н (вхід. від 04.10.2017 № 3266/04) надало інформацію та пояснення щодо розрахунків тарифів на комплексні послуги з надання місць для торгівлі продовольчими та непродовольчими товарами на ринку.

При аналізі наданих матеріалів встановлено наступне.

Як зазначалось раніше, розрахунок тарифів на комплексні послуги з надання місць для торгівлі продовольчими і непродовольчими товарами СТ «Жашківський ринок» здійснювався шляхом розподілу всіх витрат на кожну послугу відповідно до їх питомої ваги у доходах. У матеріалах, наданих Товариством є два варіанти розподілу витрат на 2017 рік (див. Таблиця № 3):

Таблиця № 3

№ п/п	Види послуг	Одиниця виміру	Питома вага витрат		Витрати		Надано послуг		Вартість послуг за 1 день
			Вар. №1	Вар. №2	Вар. №1	Вар. №2	Вар. №1	Вар. №2	
1	Розруб м'яса	кг	19,268	17,56	356645	325061	396272	361179	0-90
2	Зважування на товарних вагах	1 зв.	0,781	0,781	14460	14460	7230	7230	2-00
3	Заїзд для розвантажування	1 заїзд	5,204	3,67	96323	67907	19265	13581	5-00

4	Зберігання особистих речей на складах	за 1 день	0,039	0,039	720	720	720	720	1-00
5	Видача довідок про підтвердження середньо ринкових цін	1 шт.	0,003	0,003	68	68	34	34	2-00
6	Об'ява по місцевому радіовузлу	1 хв.	0,021	0,021	390	390	78	78	5-00
7	Бронювання торгових місць	1 т.м.	-	3,24	-	60000	-	3000	20-00
8	Плата за торгове місце за один день торгівлі								
	- в павільйоні для торгівлі м'ясопродуктами	1 п.м.	4,685	4,685	86703	86703	86703	7225	12-00
	- в павільйоні для торгівлі молокопродуктами	1 п.м.	1,747	1,747	32340	32340	32340	3234	10-00
	- на критих торгових столах	1 п.м.	2,128	2,128	39384	39384	39384	4923	8-00
	- на відкритих торгових столах	1 п.м.	0,075	0,075	1392	1392	1392	232	6-00
	- на відкритій території (торгівля з палаток, автомашин, причепів, столів)	1 кв.м.	20,824	20,824	385440	385440	385440	192720	2-00
	- площі під контейнери	1 кв.м.	32,833	32,833	607715	607715	607715	337619	1-80
9	Послуги з видачі на прокат інвентарю та спецодягу								
	- фартухів та наруківників	1 комп.	3,860	3,86	71440	71440		8930	8-00
	- ваги з гирями	1шт/день	7,218	7,218	133592	133592		8906	15-00
	- лавка	1 шт.	1,314	1,314	24328	24328		12164	2-00
	ВСЬОГО:		100		1850940				

При аналізі двох наданих Товариством варіантів розподілу витрат по видам послуг, у першому варіанті розподілу витрат у графі «види послуг» відсутня послуга «бронювання торгових місць», у другому варіанті зазначена послуга вже є та її вартість становить 20,00 грн. за одне торгове місце. Однак, згідно інформації, наданої Товариством про обсяги коштів отриманих за період з 2014 по 2016 роки по платних послугах, у 2014 році за надання вищезазначеної послуги отримано доход у сумі 89800,00 грн., у 2015 – 77400,00 грн., у 2016 – 78060,00 грн.

У переліку платних послуг, які надавались Товариством протягом 2014-2016 років, послуга «бронювання торгових місць» відсутня. Розрахунок вартості зазначеної послуги Товариством самостійно не здійснювався, а тариф на послугу введений в дію на підставі постанов Правління Жашківського районного споживчого товариства від 30.12.2011 № 65 та від 30.12.2016 № 55.

Таким чином, Товариство застосувало тарифи на вищезазначені послуги, які не відповідають фактичним витратам на їх виконання.

Тобто, тарифи на комплексні послуги з надання місць для торгівлі продовольчими та непродовольчими товарами на ринку споживчого товариства «Жашківський ринок» є економічно необґрунтованими.

Такі дії споживчого товариства «Жашківський ринок» щодо встановлення та застосування економічно необґрунтованих тарифів на комплексні послуги з надання місць для торгівлі продовольчими і непродовольчими товарами на ринку кваліфікуються як порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбачене пунктом 2 статті 50, пунктом 1 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку комплексних послуг з надання

місць для торгівлі продовольчими і непродовольчими товарами, на ринку в межах м. Жашків, шляхом встановлення таких цін реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.

Відповідачеві у справі відповідно до пункту 26 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України 29.06.1998 №169-р), копію подання з попередніми висновками у справі для надання своїх зауважень у справі направлено з супровідним листом відділення від 21.11.2017 № 04/1857.

СТ «Жашківський ринок» листом від 04.12.2017 № 29 (вхідний від 06.12.2017 № 3916/04) на подання з попередніми висновками у справі надав свої зауваження.

Споживчим товариством у вищезазначеному листі було надано територіальному відділенню зауваження щодо економічного обґрунтування заробітної плати з нарахуваннями, яка включена у тарифи на комплексні послуги з надання місць для торгівлі продовольчими і непродовольчими товарами на ринку, а саме: *«...згідно калькуляції вартості послуг сума виплат по договорах цивільно-правового характеру за 2016 рік становить 292248,00 грн., заробітна плата голови, головного бухгалтера складає 62947,00 грн. Загальний фонд оплати праці за 2016 рік становить 355195,00 грн. Нарахування на фонд оплати праці (22% і 8,41%) становить 73504,00грн. Загальна сума фонду оплати праці та нарахувань – 428699,00 грн. Надаємо відомості про заробітну плату та розмір винагороди по договорах цивільно-правового характеру за 2016 рік. Тобто, заробітна плата з нарахуваннями, яка включена у тарифи на комплексні послуги з надання місць для торгівлі продовольчими і непродовольчими товарами на ринку, є обґрунтованою...»* (мовою оригіналу).

Зазначені зауваження враховані при прийнятті рішення у справі, однак вони не спростовують факту вчинення порушення.

Інші зауваження СТ «Жашківський ринок» не можуть бути враховані, оскільки доведені та спростовуються матеріалами справи.

Одночасно, СТ «Жашківський ринок» у вищезазначеному листі повідомив наступне: *«...споживчим товариством проводиться робота по розрахунку тарифів на комплексні послуги з надання місць для торгівлі продовольчими і непродовольчими товарами на ринку на 2018 рік з урахуванням зауважень, викладених у поданні про попередні висновки у справі № 04-21-02/17...», «...фінансовий стан СТ «Жашківський ринок» погіршився у зв'язку з тим, що значно зменшилися обсяги надання послуг у м'ясному павільйоні, кількість продавців зменшилась на 1/3...», «...просимо врахувати наші пояснення та пом'якшити розмір штрафних санкцій...»* (мовою оригіналу).

Відповідно до Податкової декларації платника єдиного податку третьої групи (юридичні особи) за 2016 рік загальна сума доходу за податковий (звітний) період споживчого товариства «Жашківський ринок» складає 1 505 657,00 (один мільйон п'ятсот п'ять тисяч шістсот п'ятдесят сім) гривень.

При визначенні розміру штрафу враховано:

- порушення законодавства про захист економічної конкуренції вчинено вперше;
- відповідач сприяв розгляду справи.

Виходячи із викладеного, керуючись статтями 7, 12¹, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтею 48, 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктом 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482, зі змінами і доповненнями, та пунктом 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 № 5, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного

комітету України від 29.06.1998 № 169-р) (із змінами), адміністративна колегія Черкаського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України,

В И Р І Ш И Л А:

1. Визнати, що споживче товариство «Жашківський ринок» (вул. Костромська, 52, місто Жашків, Черкаська область, 19200, ідентифікаційний код юридичної особи 37935124) за результатами діяльності протягом 2015-2016 років та першого півріччя 2017 року займало монопольне (домінуюче) становище на ринку комплексних послуг з надання місць для торгівлі продовольчими і непродовольчими товарами, надання в оренду торгових приміщень (площ) на ринку в територіальних межах міста Жашків з часткою, що перевищує 35 % та не зазнавало значної конкуренції.

2. Визнати дії споживчого товариства «Жашківський ринок» щодо встановлення та застосування економічно необґрунтованих тарифів на комплексні послуги з надання місць для торгівлі продовольчими і непродовольчими товарами на ринку порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50, пунктом 1 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку комплексних послуг з надання місць для торгівлі продовольчими і непродовольчими товарами, на ринку в межах м. Жашків, шляхом встановлення таких цін реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.

3. За порушення, визначене пунктом 2 цього рішення, накладити на споживче товариство «Жашківський ринок» штраф у розмірі 34000 (тридцять чотири тисячі) гривень.

4. Зобов'язати споживче товариство «Жашківський ринок» припинити порушення законодавства про захист економічної конкуренції шляхом затвердження економічно обґрунтованих тарифів на комплексні послуги з надання місць для торгівлі продовольчими і непродовольчими товарами на ринку в межах м. Жашків Черкаської області, про що повідомити територіальне відділення у двомісячний строк з дня отримання рішення, з наданням належним чином засвідчених копій документів, які підтверджують факт виконання зобов'язання.

Відповідно до частини третьої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» штраф підлягає сплаті у двомісячний строк з дня одержання цього рішення.

Відповідно до частини восьмої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» протягом п'яти днів з дня сплати штрафу необхідно надіслати до територіального відділення документи, що підтверджують сплату штрафу.

Рішення може бути оскаржено до господарського суду у двомісячний строк з дня його одержання.

Голова колегії,
голова Відділення

Ю.С.Чемич